

D.A.V PUBLIC SCHOOL

ADMAPUR, SASARAM

WORKSHEET- 2 ,CLASS - IX SUBJECT - SANSKRIT

■ मात्रा-अवबोधनम्

वर्णाः	मात्राः	वर्ण + मात्रा
अ	—	क = क + अ
आ	।	का = क + आ
इ	ि	कि = क + इ
ई	ी	की = क + ई
उ	ु	कु = क + उ
ऊ	ू	कू = क + ऊ
ऋ	ॠ	कृ = क + ऋ
ॠ	ॡ	कै = क + ऐ
ए	े	के = क + ए
ऐ	ै	कै = क + ऐ
ओ	ो	को = क + ओ
औ	ौ	कौ = क + औ
अं	ं	कं = क + अं
अः	ः	कः = क + अः

■ व्यञ्जनानि

क-वर्गः	क ख ग घ ङ
च-वर्गः	च छ ज झ ञ
ट-वर्गः	ट ठ ड ढ ण
त-वर्गः	त थ द ध न्
प-वर्गः	प फ ब् भ म्
अन्तःस्थाः	य र ल व्
उष्माः	श ष स ह

■ संयुक्त-व्यञ्जनानि

क्ष = क + ष + अ
त्र = त् + र् + अ
ज्ञ = ज् + ञ् + अ

- वर्तनी / वर्ण वियोजनम् ।

Q1. वर्ण विन्यासेन रिक्तस्थानानि पूरयत् -

निराकारः = न् + इ + र् + आ + क् + आ + अ + ः ।

मंत्री = म् + अ + न् + + र् + ई ।

स्वस्ति = स् + + अ + स् + त् + इ ।

PREPARED BY- YOGENDRA PRASAD SINGH

{इति शुभम्}

कर्म = क् + अ + + म् + अ ।

एतत् = ए + + अ + त् ।

Q 2. ए, ऐ, ओ, औ, स्वराः कस्य कस्य योगेन भवन्ति ?

ए = +

ऐ = +

ओ = +

औ = +

Q.3

रिक्तस्थानं पूरयत -

1. भवनम् - भ् + अ + व् + अ + न् + अ + ।

2. क् + ओ + क् + इ + ल् + अः = ।

3. ज् + अ + ग् + अ + त् + इ = ।

4. शान्तम् = श् + + न् + त् + अ + म् ।

5. कृपा = क् + + प् + आ ।

Q4. वर्ण संयोजनं कृत्वा लिखत -

1 प् + अ + ठ् + अ + त् + इ =

2 अ + ध् + उ + न् + आ =

3 प् + अ + र् + ई + क् + ष् + आ = .

4 छ् + आ + त् + र् + अः =

5. क् + आ + र् + य् + अ + म् =

